

ÅRSMELDING 2021

DAVVI ÁLBMOGIID GUOVDDÁŠ / SENTER FOR NORDLIGE FOLK

DAVVI ÁLBMOGIID GUOVDDÁŠ
SENTER FOR NORDLIGE FOLK
CENTER OF NORTHERN PEOPLES

INNHALDSFORTEGNELSE

Året 2021	2
Arrangementer 2021	3
Kulturminnedager 2021.....	4
Markedsføring, formidling og kommunikasjon.....	5
Styret	6
Drift og bygg.....	7
Administrasjon og ansatte	7
Museumsavdelingen	8
<i>Samling.....</i>	<i>8</i>
<i>Arkivmateriale.....</i>	<i>8</i>
<i>Prosjekt.....</i>	<i>8</i>
<i>Film.....</i>	<i>9</i>
<i>Tradisjonell Kunnskap</i>	<i>9</i>
<i>Márj-Inger huset</i>	<i>10</i>
<i>Kurs</i>	<i>10</i>
<i>Utstillingsprosjekt</i>	<i>10</i>
<i>Utstillingsvirksomhet.....</i>	<i>10</i>
<i>Midlertidige utstillinger.....</i>	<i>11</i>

ÅRET 2021

Året 2021 var også anført i pandemiens tegn. 2021 rammet også kulturlivet hardt, med mye avlysninger av arrangementer og konserter. Selv om pandemien har preget oss også i 2021 har vi avholdt en rekke arrangementer, og flere har vært planlagt. Dessverre så har de til enhver gjeldene restriksjonene pga Covid-19 ikke gjort det mulig å gjennomføre alle de planlagte arrangementer og konserter. Vi hadde blant annet gledet oss veldig til julekonserten med Kajsja Balto i sammen med Riddu Riddu, men den måtte dessverre avlyses i 12. time.

I september arrangerte vi meget vellykkede Kulturminnedager i samarbeid med Nord-Troms museum og Sametinget. Vi hadde en høytidelig åpning av Marj Inger huset i Kjerringdalen, og en flott kulturvandring i Svartskogen med guide Tor Mikalsen.

I juli var det igjen klart for årets Riddu Riddu festivala etter at 2020 festivalen ble avlyst pga pandemien. Vi er svært glade for å ha et tett og godt samarbeid med Riddu Riddu gjennom hele året. Samarbeidet med Riddu Riddu festivala er svært viktig for senteret sin virksomhet, og er med på å løfte satsningen på samisk språk og kultur til hele region.

Også i år hadde vi åpen sommerkafe, noe som gir et løft og er et meget godt tilbud, som våre gjester setter pris på. Vårt sjøsamiske kjøkken er en viktig del av senterets sin virksomhet, og er med på å ivareta en viktig kulturarv som er på tur å dø ut. Vår sjøsamiske mattradisjon er blitt et kjennemerke for senteret, og det viser bare viktigheten med å satse på denne kulturarven, og vi er svært glade for at vi endelig nå har fått finansiering på plass for vårt tørkeri, slik at vi fortsatt kan ha fokus på formidling og ivaretagelse av god sjøsamisk mat.

Det er gledelig å se at vi når ut så bredt med vår digitale satsning nordligefolk.no, og vi ser at en stor del av de besøkende er ungdom. 98 694I besøkte nettsidene i fjor. En stor økning fra året før.

Vi takker alle våre flotte samarbeidspartnere og støttespillere gjennom året 2021!

ARRANGEMENTER 2021

DÁG har som mål å drive kunst og kulturformidling der opplevelser og kunnskapsformidling knyttet til sjøsamisk og urfolks kultur er i fokus.

I 2021 gjennomførte vi følgende arrangementer:

Vinter/Vår 2021

29.01: Film Kultursalen Børning 3

01.02: Åpning utstilling Alle mine rein kjenner jeg – Karen Anna ja su siida

06.02: Digital feiring – samefolkets dag

12.02: Rognbollesuppekurs Visit Lyngenfjord

22.02: Film Hjerterått

23.03: Utstilling «de språkløse»

16.04: Konsert Slincraze

05.05: Film Kultursalen

26.05: Film, samisk animasjon Ainbo og filmen Eatnameamet

Sommer 2021

11.06: Konsert Baskivviikko Ruijas konkylier

12.06: Konsert, Timeless

16.06: Utstilling «Jaskatvuođa manjá: Sexy Sápmi»

Høst/Vinter 2021

03.09: Konsert Pil&Bue

06.09: Åpning av Kulturminnedagene

- 06.09: Åpning av Marj-inga huset kjerringdalen med påfølgende seminar
- 07.09: Kulturminnedagene med kulturvandring svartskogen og påfølgende seminar
- 02.10: Utstillingsåpning Sjøsamiske spor
- 19.10: Beivars teater forestilling fanget av Nordlyset Guovssahasa Hålddus
- 16.10: Konsert Sàràhkkà
- 26.10: Samiskspråkuke, forestilling for barn
- 28.10: Filmvisning *Luoitte mu* og *Bonki*
- 30.10: Barneforestilling kultursalen med joik
- 12.11: Visekveld Kåfjordkoret
- 30.11: Konsert Katarina Barruk
- 01.12: Konsert: Nurmen Lintu / Ängens fågel
- 05.12: Bygdas julebord
- 14.12: Film og Pizza Manndalen skole

KULTURMINNEDAGER 2021

Sammen med Samediggi / Sametinget og Nord- Troms Museum arrangerte vi to spennende Kulturminnedager i Kåfjord 6. og 7. september. På programmet stod foredrag, kulturvandring i Svartskogen, musikk og ikke minst åpning av Marj-Inger huset i Kjerringdalen. I den forbindelse åpnet vi også separatutstillingen *Várit leat seammát – Men fjellan e de samme* av den prisbelønte Kåfjordkunstneren Gjert Rognli. Foredragene og åpningene var gratis for publikum.

Foto: Torun O. Wernberg

MARKEDSFØRING, FORMIDLING OG KOMMUNIKASJON

DÁG er aktive på informasjon, markedsføring og kommunikasjon i ulike kanaler og plattformer. Senteret drifter to hjemmesider: senterfornordligefolk.no og nordligefolk.no, og hver av disse har egen Facebookside. Til sammen har senteret rundt 5000 følgere på Facebook. Senteret har også en Instagramkonto: #nordligefolk. Her legger vi jevnlig ut bilder, og har rundt 1000 følgere. Våre filmer og videoproduksjoner legges ut på YouTube, og flere av disse er godt besøkt.

SJØSAMISKE KJØKKEN

Vårt sjøsamiske kjøkken og sjøsamiske mattradisjoner er en meget viktig del av senterets kulturformidling. Den kunnskapen som vi innehar, er i mange sammenhenger unik. Det har i 2021 vært satt et stort fokus på vår sjøsamiske mattradisjon i hele regionen. Det å formidle og ivareta gamle mattradisjoner er og forblir viktig i tiden som kommer, og er også et satsningsområde fra ulike organisasjoner. For å utvikle vår virksomhet er vi helt avhengig å kunne produsere og tørke produktene våre selv, og vi er veldig glade for at vi endelig har fått tilsagn på etablering av et tørkeri som skal bygges på tradisjonell måte.

Den største utfordringen er å kunne få tak i råvarer. Derfor har det også for senteret vært viktig å løfte denne problemstillingen frem i det offentlige. Et eksempel er den nasjonale interessen for NRK Troms sitt oppslag om blod og innmat som står i fare å dø ut.

ØKONOMI

Vi har en jevn økning besøkende på vår digitale satsning nordligefolk.no. Nettsidene hadde 311 652 sidevisninger i 2021 og 98 694 brukere. 65% av våre besøkende er mellom 18 og 54 år. Innholdet på nordligefolk.no brukes i undervisningen både på skoler og universitet. Våre arrangement markedsføres flittig gjennom kampanjer på Facebook, våre hjemmesider, Instagram, plakater, e-post og pressemeldinger.

Selskapet hadde i 2021 en omsetning på nærmere 8,5 millioner kroner. Årsresultatet ble kr,- 170 940.- (kr 329 248.-2019).

Sum egenkapital utgjør kr 17 781 340.- (kr 17 610 400,- i 2019).

Selskapets langsiktige gjeld er 1 779 442.- (i 2020 1 814 207.-)

Selskapet får grunntilskudd fra Sametinget over postene tilskudd til samiske kulturhus og tilskudd til samiske museum. Selskapet får også tilskudd til samisk kulturhus fra Troms og

Finnmark fylkeskommune. Egeninntekter er knyttet til utleie av lokaler og utstyr, møte- og arrangementsvirksomheter.

DM Consult AS er engasjert som regnskapspartner. Enter Revisjon Hålogaland AS er selskapets revisor.

Styret vurderer at forutsetninger for fortsatt drift er til stede.

STYRET

Styret i DÅG valgt på generalforsamling 21.05.2021, består av:

Torjer Olsen	(valgt for Troms fylkeskommune)
Anja Salo	(valgt for Sametinget)
Hans Arne Nordeng	(valgt for Riddu Ridđu Festivála)
Odd Kr. Solberg	(valgt for private eiere)
Karin Karlsen	(valgt for Kåfjord kommune)

Generalforsamling ble avholdt den 21.05.2021

Vara for sametinget, Gunn Anita Jakobsen

Vara for Riddu, Per Ivan Vatne

Vara fylke, Marianne Olsen

Vara private, Anne Lise Fredlund

Vara kommunen, Svein Pedersen

Styret har avholdt 2 styremøter i 2021 og har behandlet 12 saker. Styrets faste medlemmer består av 40 % kvinner og 60 % menn, og styreleder er mann. Blant faste og varamedlemmer i styret er det 50 % kvinner og 50 % menn.

Styret vurderer driften av senteret til ikke å forurene det ytre miljø.

DRIFT OG BYGG

DÁG besitter i dag en bygningsmasse på 2500 m². Lokalene benyttes som kontorareal, kjøkken, kafé, museumsutstillinger, senterbutikk, skiftende utstillinger, kultursal, bibliotek, møtelokaler og ungdomsklubb. HMS arbeidet har omfattet revidering av HMS planen, vernerunder og brannøvelser

ADMINISTRASJON OG ANSATTE

Selskapets administrasjon er lokalisert til selskapets lokaler i Manndalen. Selskapet hadde i 2021 sju ansatte fordelt slik:

Daglig leder	100	%
Driftsleder	100	%
Museumsleder	100	%
Renholder	100 %	
Kommunikasjonsansvarlig	100	%
Kjøkkensjef	100	%
Prosjektarbeider	100	%
Seniorrådgiver	100 % (fra november 2021)	

I tillegg har selskapet hatt medarbeidere på deltid i enkeltprosjekter, og har brukt tilkallingshjelp i forbindelse med større arrangementer.

Svein O. Leiros er selskapets daglige leder.

Sykefraværet blant de ansatte er fortsatt lavt. For 2021 er det en legemeldte sykefravær 3 % i bedriften.

Av de fast ansatte utgjør 3 årsverk mannlige medarbeidere og 4 årsverk kvinnelige medarbeidere.

Senteret har også utplassert en praksiselev fra Manndalen skole hver onsdag.

MUSEUMSAVDELINGEN

I 2021 har museumsavdelingen jobbet med planlegging av ny basisutstilling, videre arbeid med oppbygging og systematisering av arkiv og samlinger, og dokumentasjonsarbeidet, i første omgang innenfor områder som lokale mattradisjoner og duodji. Det er gjennomført 5 utstillinger, 2 av disse i samarbeid med Riddu Riđđu festivála og Nord Troms museum. Vi har også hatt en filmpremiere. Koronasituasjonen i 2021 har først og fremst påvirket besøkende i våre utstillinger og bl.a. ble 3 utstillingsåpninger avlyste.

SAMLING

Davvi álbmogiid guovddáš / Senter for nordlige folks gjenstandssamling er liten, og består pr. i dag av omkring 100 registrerte kunst- og kulturhistoriske gjenstander og fotografier. Disse er kommet til samlingen gjennom ervervelser og gaver. I samlingen finnes en tradisjonell torvgamme og en tradisjonell bealjegoahti med lavvuduk laget av grener. Gjenstander som tilføres samlingen skal representere lokalsamfunnet, urfolkskulturer og gjenspeile DÁGs formål med virksomheten.

Vi har ansvar å formidle og vedlikeholde Sjøbakkenhuset, og formidlingsansvar for kulturlandskap som skiltet kultursti i Čáhput/ Svartskogen.

ARKIVMATERIALE

2021 har arkivprosjektet, gjennomgang og systematisering av papirbasert arkivmateriale som finnes i lager og magasin på DÁG. Digitalt arkivmateriale omfatter tekstbasert materiale, fotografier, lydintervju og film, der innholdet favner de fleste områder innenfor lokal ressursutnyttelse og spesielle lokale kulturtrekk. Dette arkivmaterialet inneholder også digital samtidsdokumentasjon av utstillinger, arrangement, prosjekt og annen virksomhet arrangert av Davvi álbmogiid guovddáš/ Senter for nordlige folk, Riddu Riđđu festivála og andre. Vi må finne en god løsning for digital arkivering, som i tillegg til digital kompetanse, krever arkivfaglig kompetanse og kunnskap om dokumentasjonsforvaltning, systematisk tilnærming til arkiv- og dokumentasjon, personvern, lovverk og etikk.

I videre arbeid med forvaltning av materiell og immateriell kulturarv er det nødvendig at det utarbeides planer som dekker innsamling, registrering/ katalogisering, bevaring, sikring og digitalisering, fortsetter.

PROSJEKT

Oppgradering av museumsavdelingen

Vi har startet opp arbeidet med fornying av basisutstilling ved DÁG. Dette er først og fremst kommet igang på grunn av *Bååstede- tilbakeføring av samisk kulturarv* prosjektet, der vi får tilbakeført 24 kulturhistoriske gjenstander. Disse repatrierte bååstedegjenstandene skal være sentrale og bærende for det vi vil formidle, samtidig skal den være en videreføring av den eksisterende basisutstillinga **mii**. ETA-NANGO er engasjert til arkitektprosjektering for ombygging og utstillingsdesign.

FILM

I 2020 ble det igangsatt et filmatisk dokumentasjonsprosjekt, *Guoláš. En historie om reindrift i Kåfjord*. Prosjektet ble utført i samarbeid med Ørjan Bertelsen. Filmen hadde premiere 14.12. 2021, og skal etter hvert bli tilgjengelig på DÁGs nettsider. Prosjektet ble støttet av Kulturrådet og Kåfjord kommune.

TRADISJONELL KUNNSKAP

Leder for museumsavdelingen har deltatt i Sametingets arbeidsgruppe som skal redegjøre for og komme med forslag til en fremtidig forvaltning av árbediehtu/ tradisjonell kunnskap.

Rapporten Máttuid árbi boahtteaigái ble overrakt Sametinget 14.04.2021

<https://sametinget.no/f/p1/i50da2bc0-d0d1-4dc9-b3b9-3e3efaf0cebd/mattuid-arbi-boahtteaigai.pdf>

MÁRJ-INGER HUSET

I forbindelse med restaurering av Márj-Inger huset har Tor Nilsen dokumentert

arbeidsprosessen med selve huset, både skriftlige beskrivelser og fotodokumentasjon. DÁG bistår Nilsen med å sammenstille skriftlig og fotografisk dokumentasjon av selve restaureringsarbeidet, vi har i 2021 begynt med dokumentasjon og registrering av inventaret.

Vi planlegge å lage en side om Marj-Inger sitt liv og virke i huset i Kjerringdalen, på vår portal <http://nordligefolk.no>

Márj- Inger huset åpnet 06.09.21, i forbindelse med kulturminnedagene.

KURS

Deltagelse på webinarer og nettbaserte kurs, blant annet kurs i digital samlingsforvaltning i Primus og Digitalmuseum, arrangert av KulturIT.

UTSTILLINGSPROSJEKT

I 2021 har vi begynt å jobbe med et utstillingsprosjekt: *Dokumentasjon:revitalisering og dekolonisering i Sápmi. Ola Røe. Fotografier 1979-2019*, er en dokumentasjon av begynnelsen på den nye tiden i samiske samfunn. Dette er et samarbeidsprosjekt med fotograf Ola Røe og kulturprodusent Jorunn Eikjok. Prosjektet skal ende med en utstilling og en katalog om temaet.

UTSTILLINGSVIRKSOMHET

mii

Basisutstillingen mii inneholder interaktive skjermer med bilder, tekst og relevante filmsnutter, som gir publikum mulighet til å fordype seg i temaer med muligheter for språkvalg. Dette kontekstualiseres med gjenstander som er relevante for fortellingene, sammen med samtidskunst av lokale kunstnere. Litt teknisk vedlikehold er gjennomført i 2021.

Ervervelser 2021

Innkjøp: 1 par flettede komagband, 1 påbegynt fletting, av Edel Olsen

En fotoserie, 4 små foto, *Juonasteapmi - Isgarnfiske* av Marthe Lill Somby

Gave fra Kunstneren Terje Roaldkvam, *DIVISIO XIII-IXX*, 2019. Objekt av ubehandlet naturmateriale fra naturen i Nord-Troms, montert sammen med industrielt produsert aluminium. Foto:

MIDLERTIDIGE UTSTILLINGER

Det er gjennomført 4 utstillinger i museumsavdelingens utstillingsrom i 2020.

Buot iežan bohccuid dovddan Karen Anna ja su siida 1986-2020. Alle mine rein kjenner jeg Karen Anna og hennes siida 1986 -2020

Utstillingsperiode: 01.02.2021 – 16.04.2021

Karen Anna ja su siida var et utstillingsprosjekt av fotograf Grete Andrea Kvaal. Kvaal har med sitt kamera i flere år fulgt reindriftskvinnen Karen Anna, Inga Karen Anna Nilsdatter Logje Gaup. Utstillinga bestod av 36 utvalgte svart- hvite fotografier og en kortfilm om Karen Anna og hennes liv i dag. Film: Ánne Kátjá Nilsdatter Gaup, regi: Grete Andrea Kvaal.

Utstillingen ble laget av Grete Andrea Kvaal i samarbeid med DÁG

<https://senterfornordligefolk.no/apning-av-utstillingen-alle-mine-rein-kjenner-jeg-karen-anna-ja-su-siida/>

De språkløse

Utstillingsperiode: 23.04.2021 – 30.06.2021

Utstillinga *De språkløse* er et samarbeidsprosjekt mellom to unge urfolkskvinner- og kunstnere, Marte Lill Somby, Sápmi, og Jukke Rosing, fra Grønland. Med prosjektet *De språkløse* håper de på en økt forståelse av det å være uten å snakke sine morsmål og fortelle deler av den lite kjente historien om urfolkssamearbeid og reindrift på Grønland.

Utstillingen bestod av 50 fotografi, av hver kunstner.

Kurator: Marte Somby i samarbeid med DÁG
Utstillingen ble støttet av Kåfjord kommune
<https://senterfornordligefolk.no/utstilling-de-spraklose/>

Riddu Riđđu utstilling 2021

Jaskatvuoda maŋŋá: Sexy Sápmi. Etter stillheten: Sexy Sápmi

Åpning: 15.07.2021

Utstillingsperiode: 15.07 – 24.09. 2021

Årets Riddu Riđđu utstilling undersøkte forholdet til kropp, kjønn og seksualitet i et samisk perspektiv. Jaskatvuoda maŋŋá: Sexy Sápmi viste verk fra 11 samiske kunstnere, 1 kunstgruppe og språkprint av Suoma Sámedikki nuoraidráđđi, som nærmert seg temaene på ulike måter og gjennom ulike medier. Utstillinga omfattet foto, trykk, tegninger, innstallasjoner og film. Utstillinga var laget i samarbeid mellom Riddu Riđđu og DÁG og produsert av Ellen Berit Dalbakk. Den ble finansiert av Nordisk kulturkontakt og Troms fylkeskommune.

<https://senterfornordligefolk.no/utstilling-sexy-sapmi/>

Sjøsamiske spor

Åpning: 02.10.2021

Utstillingsperiode: 02.10 - 20.11.2021

Sjøsamiske spor var en utstilling av Christin Løkke. I sitt arbeid med skulptur og bilder ønsker hun å formidle sjøsamisk historie. Skulpturene og maleriene har et røft uttrykk og skal gi mulighet til undring og refleksjon, samtidig som de forteller en sterk historie.

Utstillingen bestod av 37 verk, keramiske skulpturer og malerier.

<https://senterfornordligefolk.no/sjosamiske-spor/>

Foto: Torun O. Wernberg

Nord Troms museums utstilling

Våre falne – 75 år siden frigjøringsdagen

Utstillingsperiode: 26.11. 2021 – 26.01.2022 *vi markerer vi at det er 75 år siden*

I samarbeid med Nord-Troms kommunene og Framtid i Nord har Nord Troms museum løftet frem historien om de fra Nord-Troms som mistet livet under 2. verdenskrig. Utstillingen var en presentasjon med 57 foto og tekst av menneskene som mistet livet i krigsårene.

<https://ntrm.no/aktuelt/vare-falne-75-ar-siden-frigjoringsdagen/>

Besøk i utstillingene

Besøkstall 2021: ca. 3067. Tallene er baserte på målere i våre utstillinger, antall deltagere i grupper og antall publikum på utstillingsåpninger og andre arrangement i museumsavdelingens lokaler. Vi har generelt hatt litt mindre besøk i utstillingene og færre elev- og studentgrupper.